

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Дніпровський інститут

Затверджую:

Директор Дніпровського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

 Анатолій КРИВОНОС

“ 20 ” 08 20 22 р.

Схвалено на засіданні

кафедри ПРАВА

Протокол № 11

Зав. кафедри Людмила СОБКО

“ 20 ” 08 20 22 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія держави та права зарубіжних країн

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський) рівень**
Ступінь вищої освіти: **бакалавр**
Галузь знань: **08 «Право»**
Спеціальність: **081 «Право»**

(шифр і назва освітньої програми)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Василенко Віталій Олександрович, професор кафедри, доктор історичних наук.

Викладач:

Василенко Віталій Олександрович, професор кафедри, доктор історичних наук.

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права

Протокол від 02 вересня 2022р № 2

Завідувач кафедри *Собко Л.В.* _____
(підпис)

Керівник (гарант) освітньої програми

Церковна Антоніна Олексіївна – гарант програми, кандидат юридичних наук,
завідувачка кафедри права Дніпровського інституту

(підпис)

Силябус перевірено

. . 20 р.

Декан _____
(підпис)

Наталія КУЛІНЕНКО

Пролонговано:

на 20 /20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20 /20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20 /20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПБ)

1. Коротка анотація до дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Історія держави та права зарубіжних країн» полягає у можливості на основі ґрунтового вивчення державно-правового досвіду країн і народів світу, здобутого у різні історичні періоди, глибше пізнати державно-правові реалії сучасності. Також її вивчення дає можливість здобути необхідні знання щодо здійснення економічних реформ, демократизації політичного життя суспільства і охорони прав громадян, прогнозувати подальший розвиток держави і права як в Україні, так і за її межами.

Крім того, вивчаючи історію держави та права зарубіжних країн, майбутні правники набувають знання її предмета, які необхідно перш за все для того, щоб глибше зрозуміти сучасну державність та вміти прогнозувати головні тенденції її розвитку в найближчій перспективі.

2. Мета: оволодіння необхідними знаннями для кращого пізнання сутності, функцій і соціального призначення держави, її правової системи, перспективи і можливості їх розвитку.

Завдання: загальна підготовка студентів у питаннях держави і права, вироблення в них особливого юридичного мислення, необхідного для засвоєння та застосування права; створення необхідних передумов для найкращого засвоєння таких дисциплін, як теорія держави і права, історія політичних вчень, державне та міжнародне право, а також інших юридичних дисциплін, включаючи цивільне, кримінальне право і процес; сприяння формуванню наукового підходу до процесів, які відбуваються в іншій країні і в усьому світі; розвиток вміння вірно і гуманно оцінювати поведінку людей, які за своїм волевиявленням або випадково стали об'єктом чи суб'єктом державно-правової діяльності.

3. Формат курсу: очний (*offline*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою), рубіжне (семінар у формі дискусії)
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар-бесіда), рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань у формі тестів)
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань у формі тестових і практичних завдань), підсумкове (у формі усного опитування з питань, які опрацьовувалися на семінарських заняттях)
Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (залік у формі усного опитування з питань, які надані в переліку питань для заліку робочої програми)

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 52 годин аудиторної роботи; 68 годин – самостійної роботи, залік.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова.*

7. Пререквізити: Курс «Історія держави та права зарубіжних країн» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Юридична деонтологія», «Теорія держави та права».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

9. Політика курсу:

- виконання завдань у встановлений термін.
- передбачає командну роботу.
- відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- дотримання академічної доброчесності.
- уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1** «Загальна характеристика держави і права зарубіжних країн. Особливості походження античних країн» (лекційні теми 1, 2, 3; семінарські теми 1, 2, 3);

- **Змістовий модуль 2** «Особливості історії держави та права від середніх віків до Новітнього часу» (лекційна тема 4, 5, 6, семінарські теми 4, 5, 6).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як ознайомча лекція, настановча лекція.

Ознайомча лекція. Увага концентрується на питаннях, пов'язаних із метою та завданням курсу, взаємозв'язках науки і навчальної дисципліни. Відбувається постановка наукової проблеми, прогноз розвитку науки, її зв'язок з практикою.

Настановча лекція проводиться перед семінарами, конференціями, проходженнями різних видів практик тощо. Основне її призначення визначається необхідністю окреслити коло питань, проблем, які необхідно опрацювати, висвітлити на наступних заняттях. Тут можна пояснювати й обґрунтовувати загальний план, структуру проведення певної навчальної роботи, встановлювати систему окремих завдань (теоретичних, практичних), що необхідно виконати, і зробити відповідні висновки.

Семінарські/практичні заняття є засобом перевірки розвитку та закріплення навичок самостійної роботи, що є однією з найважливіших форм навчальної роботи студентів, сприяють вихованню ініціативи, активності, самостійності в роботі, навчають систематичному, планомірному засвоєнню навчального матеріалу. Особливу увагу тут приділяють розвитку навичок роботи з різноманітними джерелами, з яких студенти одержують додаткову інформацію, аналізу та узагальненню теоретичних матеріалів і корисного досвіду, формуванню вміння формулювати проблему та знаходити шляхи її розв'язання, професійно використовувати знання в умовах навчальної аудиторії. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- *семінар-бесіда*, на якому студенти можуть виступати з рефератами

(критерії оцінювання див.: Робоча програма дисципліни, п.п. 7.4.).

- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар-дискусія - діалогічне спілкування учасників, у процесі якого через спільну участь обговорюються і вирішуються теоретичні та практичні проблеми курсу ;

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	7	7
Відвідування семінарських занять	1	6	6	7	7
Робота на семінарському занятті	10	6	60	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-		102		114
Максимальна кількість балів:			216		
216:100=2,16. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,16 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних завдань. Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення таких видів контролю як поточний, рубіжний (модульний) контроль та критерії оцінювання.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи у **формі**: семінар-бесіда, виступ-інформування та семінар-дискусія. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми(питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль проводиться з метою визначення стану поточної успішності студентів за певний період навчання. Відбувається в кінці

вивчення блоків змістових модулів та проводиться у вигляді виконання індивідуальних завдань. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- знання вивченого матеріалу – 10 балів
- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік – це вид підсумкового контролю, який відбувається у формі усного опитування з питань, які надані в переліку питань для заліку робочої програми (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. *Робоча програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча програма дисципліни, п.п. 7.4*).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Нормативно-правова база:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 31. Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-13. Ст. 88.
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-42. Ст. 492
5. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 16. Ст. 93.736 с

Основна (базова):

6. Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн. К., 2018.
7. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки. Харків : Майдан, 2020. 618 с.
8. Тихоненков Д. А. Історія держави і права зарубіжних країн в питаннях і відповідях : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 248 с.

Додаткова:

9. Аніщук Н.В. , Шевчук-Бела Я.В. Всесвітня історія: Навчально-методичний

посібник. Одеса: Фенікс, 2012. 162 с.

10. Аніщук Н.В., Вітман К.М., Попсуєнко Л.О. Історія держави і права зарубіжних країн. Частина II: Навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2013. 96 с.

11. Аніщук Н.В., Горяга О.В., Шевчук-Бела Я.В. Історія держави і права зарубіжних країн: Навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2013. 160 с.

12. Аніщук Н.В. Історія держави і права зарубіжних країн (ч. I): навч.-метод. Посібник. Одеса : Фенікс, 2018. 72 с.

13. Глиняний В.П. Історія держави і права зарубіжних країн. К., : 2012. 768 с.

14. Гончаренко В.Д. Історія держави і права зарубіжних країн. – К.: Вид-во Ін Юре, 2010.

15. Грубінко А.В. Історія держави і права зарубіжних країн. Тернопіль, 2017. 656 с.

16. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст]: хрестоматія / За ред. В.Д. Гончаренка .К.: Вид-во Ін Юре, 2002 .716 с.

17. Історія держави і права зарубіжних країн Ч.1: навчально-методичні рекомендації/ Л.О. Попсуєнко, Ю.В. Цуркан-Сайфуліна, В.А. Шершенькова. Одеса : Фенікс 2019 . 60 с.

18. Маймескулова Л. М. Історія держави і права зарубіжних країн. К., 2011. 520 с.

19. Макачук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: Підручник. 3-е вид. К.: Атіка, 2015. 624 с.

20. Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн: Підручник. 2-е вид., переробл. та доп. К. : Концерн «Видав. Дім «Ін Юре», 2001. 416 с.

21. Хома Н.М. Історія держави і права зарубіжних країн. – Львів : Новий Світ-2000, 2011. 474 с.

22. Shershenkova V. A. History of State and Law of Foreign Countries : methodological manual / V.A. Shershenkova ; National University «Odesa Academy of Law».Odesa : Feniks, 2017. 34 p.

23. Yefremova N.V. History of State and Law of Ukraine. Module 1: manual for bachelor's degree training / Yefremova N. V., Goriaga O.V., Dolmatov I.V. ; National University «Odesa Law Academy». Odesa : Feniks, 2017. 170 p.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
4. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
5. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Історія держави та права зарубіжних країн»

Разом: 120 год., з них 26 год. – лекції, 26 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 68 год., модульний контроль – 4 год.

Кількість балів за семестр	216 балів					
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Загальна характеристика держави і права зарубіжних країн. Особливості походження античних країн (54)			Особливості історії держави та права від середніх віків до Новітнього часу (66)		
Лекції	1 (2 бали)	2 (2 бали)	3 (2 бали)	4(2 бали)	5 (2 бали)	6 (3 бали)
Теми лекцій	Предмет, завдання, методологія науки і навчальної дисципліни	Історія держави і права країн Стародавнього Сходу	Історія держави і права античних країн	Історія держави та права середніх віків	Історія держави і права Нового часу	Історія держави і права Новітнього часу
Семінарські і практичні заняття	1 (20 балів)	2 (20 балів)	3 (20 балів)	4(20 балів)	5 (20 балів)	6 (30 балів)
Теми семінарських занять	Предмет, завдання, методологія науки і навчальної дисципліни	Історія держави і права країн Стародавнього Сходу	Історія держави і права античних країн	Історія держави та права середніх віків	Історія держави і права Нового часу	Історія держави і права Новітнього часу
Самостійна робота	1 (5 балів)			1 (5 балів)		
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)			модульна контрольна робота №2 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 2,16					